

ANÁLISE SEMÁNTICA FORMAL DAS ÚLTIMAS OBRAS LEXICOGRAFICAS EN LINGUA GALEGA

Ignacio Vázquez Diéguez

Editorial Bibliograf

Sempre que se pretende facer unha crítica a calquera tipo de traballo, débese partir dunhas premisas claras para que o resultado da revisión sexa coherente e entendible, quero dicir con isto que a presente comunicación, que vai versar sobre a crítica ás últimas obras lexicográficas en galego baséase nuns criterios preelaborados e estudados polo equipo de redacción do diccionario *VOX bilingüe ESENCIAL galego-castelán-galego*. Quede claro que os aspectos analizados nos dicionarios obxecto de revisión están vistos baixo o prisma a partir do que se realizou a nosa obra (especificados con maior claridade nas comunicacións dos meus compañeiros, estas son “Un VOX Esencial. Criterios para a elaboración dun diccionario bilingüe galego-castelán-galego” a cargo de Camilo Fernández e “Estructura e pragmática dun diccionario VOX bilingüe galego-castelán-galego” lida por Rexina R. Vega). Ditos criterios poden coincidir co que se espera no mundo lexicográfico do que é un diccionario bilingüe, e outros poden non ser compartidos, o noso achega caracteres específicos, aínda que comparte os xenéricos de todo diccionario.

De entre todo o material existente e empregado para consulta na redacción do *VOX Esencial*, tres obras salientan como elementos indispensables, debido ó creto das institucións editoras e á súa fidelidade á normativa vixente, aspecto este último ligado tamén ó feito de seren de recente aparición no mercado. As devanditas obras son:

- *Diccionario Xerais castelán galego de usos, frases e sinónimos*, Edicións Xerais de Galicia, Vigo (1990),
- *Diccionario Normativo Galego-Castelán*, Galaxia, Vigo, 3ª edición (1994) e
- *Diccionario da Lingua Galega*, Obradoiro / Santillana, Vigo (xuño de 1995).

Os dous primeiros, suxeitos á Normativa da Lingua Galega nas súas bases do ano 1982, e o terceiro á recente revisión do mes de maio de 1995. Como veremos ó longo da exposición esta afirmación é válida en parte para os tres dicionarios xa que todos eles carecen de sis-

tematicidade ou difiren nalgúns aspectos da normativa á que deberían estar supeditados por motivos simplemente cronolóxicos na publicación da normativa e das obras en cuestión.

Dado o pouco tempo do que dispoñemos para comentar extensamente tódolos aspectos nos que temos diferente opinión respecto ás obras indicadas, pareceunos obrigado cinguírmonos severamente ós seguintes campos:

- selección de voces,
- correspondencia semántica,
- observacións gramaticais,
- erros tipográficos ou de índole varia.

Aspectos estes que imos tratar a seguir¹.

1. ELECCIÓN DAS ENTRADAS

O primeiro apartado a comentar é a elección das entradas que van forma-lo corpus do dicionario. O **Xerais**, se callar, é o que ten menos problemas neste sentido, xa que o seu lemarío castelán vén tirado directamente do *Diccionario de la Lengua Española da Real Academia* (vixésima edición) e mailo *Diccionario del Español* de María Moliner; se estas dúas obras non xustifican a valía das entradas si que o fai o feito de falarmos dunha lingua plenamente normalizada como é o español, non obstante, pensamos que faltan moitos coloquialismos (como poden ser: *viruji*, *chorbo* ou *molar*), termos de novas materias como é a informática (*megabyte*, *módem* ou *multimedia*, *hardware* e *software*); e nas entradas dadas, coidamos que se deberían ampliar algunhas acepcións (por exemplo no verbo *CANTAR*, engadi-la acepción de *Cheirar* “*te cantan los pies = chéiranche os pés*”, tamén *LORO* dicir que pode ser un *Radiocasete* e outro exemplo podería ser *CAMELLO*, non só o animal senón tamén un *Traficante de drogas*), polo que respecta ó argot do español, pódese pensar que falla por causa de no galego a vivacidade lingüística nese campo verse solapada polo castelán e polo tanto a tradución non sería completamente correcta, deberíamonos conformar con aproximacións.

O de **Galaxia** e o **Santillana** teñen neste aspecto máis problemas có anterior xa que o seu corpus é en galego, e aínda hoxe estamos nun proceso de fixación e normalización lingüística e loitando por unha coherencia interna do idioma. Malia esa situación o **Galaxia** ten aproximadamente o dobre de entradas có **Santillana**, non todas acertadas xa que moitas delas son rexeitadas pola normativa vixente do ‘95 e mesmo pola do ‘82. Sendo unha publicación do ano 1994, dista moito do lemarío normativo do **Santillana** que con moi bo criterio engade na súa concepción do corpus as lendas **Débese dicir** ou **Mellor**, para amosa-la palabra recomendada. Algunhas delas son castelanismos ou vulgarismos rexeita-

¹ No resto da comunicación, habémonos dirixir ás obras designándoas pola editorial, evitando ter que repetir todo o nome, cousa que sería pesada e pouco productiva. Así serán o **Xerais**, o **Galaxia** e o **Santillana**.

dos da lingua xa hai moito tempo pero que a xente segue a dicir, como poden ser *alquilar*, *alquiler* **Débese dicir** *alugar*, *alugueiro* e outras, a maioría, son correccións de voces consideradas anteriormente como normativas e que hoxe xa non o son, así atopamos casos como *xémeo* **Débese dicir** *xemelgo*; *vilancico*, *vilancete* **Débese dicir** *panxoliña ou nadal* e como último exemplo *disfrutar*, *disfrute* **Débese dicir** *gozar*, *gozo* (todas estas entradas aceptadas polo **Xerais** e polo **Galaxia**).

O léxico galego tirado do Tesouro da lingua vén lexitimado pouco e pouco polas institucións e publicado nos dicionarios. Sendo o **Santillana** un dos de máis recente aparición, é unha base fiable para tirar moito lemario normativo, atendendo, sen embargo, ós erros cometidos e ampliando considerablemente o número de entradas.

2. CORRESPONDENCIA SEMÁNTICA

No tocante á correspondencia semántica cómpre face-la seguinte diferenciación:

- a) O **Xerais** dá a entrada en castelán e a tradución en galego sen definición do termo, pero engadindo sinónimos.
- b) No **Galaxia**, as entradas son en galego e a tradución en castelán, coa definición da voz, e engade sinónimos.
- c) O **Santillana** non é bilingüe, polo tanto é de definicións e sinonímico.

En cada un deles o problema da correspondencia semántica obriga a abordalo dende unha perspectiva diferente.

Segundo o noso criterio, para a creación do *VOX Esencial* optamos por da-la tradución da voz (tanto na dirección castelán-galego coma galego-castelán) coa maior proximidade semántica, baseándonos sobre todo na posibilidade de que a palabra e os seus sinónimos actúen do mesmo xeito en tódolos contextos, e evitando dar sinónimos que xa teñen unha entrada de seu.

Así, atopamos no **Xerais** casos como *Pajar* (páx. 528) cunha soa acepción ofrecendo unha restrita de traducións que non son nin tan só sinónimas reais, senón que se refiren a entidades diferentes, as traducións son: *palleiro*, *palleira*, *pallar*, *pallal*, *pallette* e *pallote*. Cumpriría facer dúas acepcións, na primeira (1). un indicador tipo “al aire libre”: **palleiro**, e na segunda (2). “construcción”: **palleira**, **pallar**, **pallal**, **pallette** e **pallote**. E indo máis lonxe a tradución real de ‘palleiro’ en castelán é ‘ALMIAR’ e non ‘PAJAR’. A cuestión está ben resolta no **Galaxia**, que fai as diferenciacións pertinentes. A cousa complicase no **Santillana** por mor, non da diferenza entre **palleiro** e **palleira**, que a distingue ben, senón polo sinónimo que dá de **palleiro**. Aquí entramos no problema dos falsos sinónimos do que o *Vox Esencial* quere fuxir.

Na páxina 632 lemos **Palleiro** e trala pertinente definición engade o sinónimo MEDA. Segundo a nosa competencia lingüística, unha meda está formada por monllos (*aínda* teñen o gran), e o palleiro está feito de palla amontoada (*sen* o gran).

A riqueza léxica do galego coidamos que non se pode desperdiciar nin solucionar rapidamente actuando desa maneira, dando unha lista de sinónimos que realmente teñen matices semánticos que os fan diferentes.

É importante que os dicionarios se acomoden ós tempos e inclúan os neoloxismos e a linguaxe actual urbana, mais iso non debería ir en detrimento do léxico patrimonial.

Dos dicionarios que estamos a tratar, coidamos que o **Santillana** foi o que descoidou máis este aspecto; no mesmo campo semántico que o exemplo anterior, encontramos na páxina 448 a entrada **Gavela** s.f. *Conxunto de toxos, palla, herba ou outras cousas, ás veces atado. SIN. Feixe, monllo*. Pero tampouco é certo, a *gavela* é un brazado de herba ou leña, o *feixe* está formado por cinco ou seis gavelas, e o *monllo* (ou *mollo*) é o intermedio entre os outros dous, ten dúas ou tres gavelas, se ten máis entón xa é feixe, ademais engádese unha apreciación: o MONLLO normalmente só se fai de trigo, centeo ou cebada. O **Galaxia** resolve a cuestión segundo o noso criterio e o **Xerais** fai o propio.

Un aspecto importantísimo na correspondencia semántica é aquel das remisións. Enténdese por *remisión* ou *envío* o proceso polo que dentro dunha entrada se remite ó lector a outra voz sexa por tratarse dunha variante, sexa por ser un sinónimo. Nas obras que nos competen vimos algúns casos que non seguen o criterio do *VOX Esencial*. Pensamos que as remisións han de se-lo máis exactas posibles e apareceren, sobre todo, no referente ós sinónimos; era desexable que todas seguisen o mesmo proceso: **A = B**, entón se buscamos **B** deberemos atopar **A** e non se cumpre. Vexamos algúns exemplos:

No **Santillana**, na páxina 474 procurámo-la palabra **Igual** adx. Na primeira acepción define 1. *Que se parece en todo ou nunha parte a outra cousa. SIN. semellante, idéntico*.

Imos a **Semellante** adx. (páx. 787) primeira acepción 1. *Que se parece pero non é igual. SIN. análogo, similar, parecido*. E non hai ningunha referencia a igual nin a idéntico. E en **Idéntico, -ca** adx. (páx. 472) non hai ningún sinónimo. Pero non é para asombrarse porque as propias definicións xa son contradictorias.

Un caso aínda máis estraño, **Miúda** s.f. (páx. 574) *Ovo dos piollos. ANT. lendia*. Se buscamos **lendia** vamos ler:

Lendia s.f. (páx. 516) *Ovo que pon o piollo*. Non nos remite en ningún momento a miúda, e por riba en miúda presentáronnos lendia coma un *antónimo* e non coma un sinónimo. O erro é considerable.

Seguindo co **Santillana** imos ver un exemplo de remisión sinonímica inadmisíble e falta de lóxica.

Páxina 339, lemos **Emerxencia** s.f. *Feito de emerxer: “a emerxencia dun submarino”*. **OBS. Débese evitar co significado de “urxencia”**. A voz **Urxencia** s.f. (páx. 873) recolle dúas acepcións: 1. *Moita présa ou necesidade de facer algo. SIN. Emerxencia*. 2. *Asunto que hai que amañar con moita présa, sobre todo cando se trata de enfermos. SIN. Emerxencia*.

¿Cal das dúas entradas é fiable? O **Galaxia** e mailo **Xerais** non dan urxencia nin emerxencia como sinónimos pero en ámbolos dous dicionarios fan referencia a feito ou cousa

que é preciso atender con rapidez, polo tanto coinciden coa entrada urxencia do **Santillana**, pero neste dá que pensar que o erro estea na voz emerxencia porque fai unha observación expresa á non confusión. O caso fica no aire.

Máis exemplos de remisións inexistentes son:

Nuboso (páx. 605) **Débese dicir** *nubrado*, e se se procura nubrado non aparece a voz, do mesmo xeito **Romaría** ou **romaxe** (páx. 766) nunha mesma entrada e romaxe como entrada de seu tampouco está, igual que **Enxerir** ou **enxertar** (páx. 359).

Consideramos tamén un erro grave nas remisións o feito de recriminar ó lector nun castelanismo expresando as diferentes maneiras de dicilo en galego e despois estas nin aparecen no corpus do dicionario. Temos dous exemplos significativos: **rollo** e **pantorrilla**.

Rollo (páx. 766) **Débese dicir** *rola* co significado de “obxecto cilíndrico” ou *sermón*, *pesadez* ou *asunto* co significado de “discurso pesado e aburrido”. Fomos procura-las entradas e vimos: **Sermón** s.m. (páx. 793) na súa segunda acepción di “*Consello longo e cansador*”, moi ben, vexámo-las outras.

Pesadez non aparece sequera a voz.

Asunto s.m. (páx. 90) 1. *Aquilo sobre o que trata unha conversa, un escrito ou unha película*. **SIN**. *Materia, tema, caso, cuestión*. 2. *Actividade, negocio ou ocupación que ten unha persoa ou que lle afecta*. **SIN**. *Cuestión*.

Non se fala do sermón en ningures. Este é o tipo de cousas que o *VOX Esencial* quere evitar.

Como o anterior, lemos na páxina 635 **Pantorrilla** **Débese dicir** *mazá da perna, barriga da perna* ou *papo da perna*.

Procurando por PERNA non hai ningunha referencia. Imos a *mazá*, *barriga* e *papo*.

Mazá s.f. (páx. 556) *Froito da maceira*. **EXPR**. *mazá de Adán*. *Vulto que teñen os homes na parte de diante da gorxa*. **SIN**. *nó da gorxa*. De igual xeito deberían poñer **EXPR**. **mazá da perna**. Carne que vai desde o xeonllo ó pé. **SIN**. *barriga da perna, papo da perna*. E non aparecen.

Barriga s.f. (páx. 118) ningunha mención.

Papo s.m. (páx. 637) *Papada*. **EXPR**. *papo da perna*. *Parte carnosa da perna entre o xeonllo e o pé, pola parte de atrás*. Nesta entrada si que cumpre a remisión pero debería da-los sinónimos **barriga da perna** e **mazá da perna**, e non os dá.

Polo que se refire o **Galaxia**, a situación é moi semellante, parémonos en tres exemplos significativos: na páxina 774 está inserida toda a familia léxica do verbo “Quebrar”: **quebra**, **quebrada**, **quebradeiro**, **quebradizo**, **quebrado**, **quebrador**, **quebradura**, **quebrafolgas**, **quebranoces**, **quebrantador**, **quebrantamento**, **quebrantar**, **quebranto**, **quebraondas**, **quebrar** e **quebraxelos**.

Todas estas palabras (sen definición) remítennos ás súas variante con metátese do -r-, e na páxina 257 das 16 voces, só temos 7, as outras 9 non están integradas no leuario, así lemos: **creba**, **crebado**, **crebadura**, **crebafolgas**, **crebanoces**, **crebantar** e **crebar**, e o usuario lamenta a perda destas palabras.

Dúas entradas que semellan perdidas son **Bicha** e **Bicho** (páx. 136), as dúas remítennos sen definición a **Becha** e **Becho** tamén sen definir e que á súa vez nos envían novamente a **Bicha** e **Bicho**, é como o peixe que morde o rabo. E misteriosamente, na páx. 137 volven estar **Becha** e **Becho**, esta vez coa súa definición e remitindo a **Bicha** e **Bicho**. O protocolo do **Galaxia** di que os dígrafos -ch- e -ll- non están integrados no -c- e no -l- respectivamente. Tanta remisión sen sabermos cál era a definición, supoñemos que se debeu a que nestas dúas palabras actuou o dobre criterio de considerar -ch- e -ll- como dentro de -c- e -l- e o de separalos.

E o último exemplo vén enmarañar máis o dificultoso apartado das remisións, tan importante para un dicionario onde o significado debe primar.

Na entrada **Esfarelar**(1) (páx. 394) vemos como sinónimos **esfaragullar**(2), **esfrangullar**(3) e **esmigallar**(4). Procuramos **Esfaragullar**(2) (páx. 394) e os sinónimos son **esfrangullar**(3), **esfarelar**(1) e **esmigallar**(4). **Esfrangullar**(3) non aparece como entrada de seu. E en **Esmigallar**(4) (páx. 396) nova sorpresa, dos tres sinónimos esperados atopamos só dous **esfarelar**(1) e **esfaragullar**(2), pero engádese un novo **esmiuzar**(5).

Como se pode percibir, o criterio é moi ambiguo e desigual.

3. OBSERVACIÓNS GRAMATICAIS

Para o equipo redactor do *VOX Esencial*, foi unha grande tarefa o problema das observacións gramaticais que se lle han de dar ás entradas, coidamos que debían se-lo máis claras posibles e sen formular ó lector dúbidas engadidas. En tódalas obras consultadas as categorías gramaticais seguen o mesmo sistema, pero onde pensamos que era mester profundar, é nos adxectivos que poden ser pronomes e mais nos verbos.

Vexámo-la presentación dalgúns destes casos nas obras que estamos a tratar:

No **Santillana**, na páxina 371 aparece **Ese** (pl. *eses*) [e]; **esa** (pl. *esas*) [e]; **iso** ou **eso** [e] dem. (unha abreviatura que responde a DEMOSTRATIVO) *Expresa localización no espacio próxima do que escoita ou localización nin moi afastada nin moi próxima do que fala...* No apartado dedicado ás abreviaturas, no protocolo do dicionario, pódese ler “*adx.* adxectivo, *dem.* demostrativo, *pron.* pronome e *pron. pers.* pronome persoal”.

Supoñemos que ó designar a **Ese** como demostrativo, está incluíndo na abreviatura dem. que pode actuar ora como adxectivo demostrativo, ora como pronome demostrativo; pero sintacticamente non é correcto xa que as chamadas variantes neutras **iso** ou **eso** só poden ser pronomes demostrativos. Coidamos que se debería descompacta-la entrada en dúas acepcións, a primeira como adxectivo e a segunda como pronome, sen apareceren as formas neutras e estas ser entradas de seu coa categoría de pronome.

O **Galaxia** na mesma entrada (páx. 405) opta pola mesma solución, igual que o **Xerais**.

Parécenos viable a solución dos tres dicionarios cando a abreviatura é *rel.* (relativo) ou *interr.* (interrogativo) xa que aínda que non especifique que son pronomes, tampouco é ne-

cesario, dado que as categorías gramaticais de “relativo” e “interrogativo” só abranguen a pronomes.

Polo que fai ós verbos, tanto o **Xerais** como o **Santillana** especifican qué tipo de verbo é, ben transitivo, intransitivo ou pronominal mentres que o **Santillana** esquece esta información, só de cando en vez fai referencia a un sentido pronominal cando o significado muda radicalmente, por exemplo **Bater** (páx. 121) 1. *Golpear unha cousa con forza.* // 9. **baterse** *Loitar varias persoas*, senón simplemente indica “verbo” (v.)

4. ERROS VARIOS

É necesario facer unha clara distinción entre erros que faltan á Normativa do ‘95, grallas tipográficas e descoidos.

A normativa

A) *No eido nominal*

É curioso ver cómo está asumida polos dicionarios, o **Xerais** e mailo **Galaxia** sendo anteriores á revisión do mes de maio de 1995, seguen a preceptiva do 1982 pero encontramos casos en ámbolos dous que foron por primeira vez aceptados no ‘95, por exemplo no **Galaxia** na páxina 283, a contracción **Dabondo**, que debía ser “**de abondo**”. E no **Xerais** publicado o ano 1990 formas rematadas en -za/-zo como **Xustiza** (páx. 416), **Prezo** (páx. 577), traducións de “justicia” e “precio” respectivamente; a lexitimización deses morfemas foi recente, proba diso é que o **Galaxia** do 1994 aínda escribe **Xusticia** e **Precio**. O **Santillana** desbota as formas en -cia/-cio desas dúas voces.

Un aspecto no que a Normativa estaba a fluctuar era a terminación -eu ou -eo de moitas palabras, así como -au/-ao.

A Normativa xa deixou ben claro que era por exemplo **pao** e non **pau**, pero os dicionarios seguen a publicar **pau**, como é o caso do **Galaxia**, que tamén presenta a entrada **Bacallau** con -au.

Pero máis interesante é a terminación -eu/-eo. Parécenos que se **Xerais** e **Galaxia** escriben **Romeu** con -eu, non é obxecto de crítica xa que a primeira vez que se indica a súa escrita coa forma en -eo (**romeo**) é nas Normas do ‘95, pero o **Santillana** publicado no mes de xuño do ‘95, posterior á nova Normativa do mes de maio do mesmo ano xa non debería aceptar **romeu** con -eu, e non obstante aínda aparece (páx. 767).

De feito, coidamos que a crítica no tocante á ortografía destes morfemas, débesele facer máis ás Nor

mas ca ós dicionarios. No ano 1982 indica unhas voces con -eu e outras con -eo, e agora muda algunhas do primeiro grupo para o segundo, aducindo que “cómpre distinguir na escrita as terminacións -eo e -eu, que se corresponden cunha diferenza fonética real” (páx. 60, edición 1995), estamos de acordo en que os neoloxismos se acollan á solución

maioritaria en -eo, pero os termos ós que se refire son ben patrimoniais, entón ¿tanto mudou a pronunciación da xente galega en 14 anos que pasamos arbitrariamente de dicir *romeu* a *romeo*?

Un exemplo que aparece nos tres dicionarios coa terminación -eu, cando xa está indicado dende o ano 1982 que se escribe rematado en -eo, é o galicismo **chapeo**. Os anos de publicación son todos moi posteriores ás Normas do '82, non se entende cómo poden aparecer esas entradas.

O **Santillana** non reflectiu a acentuación diacrítica de novas palabras, como é o caso do adxectivo **chan, chá**, (páx. 192) acentuado na súa forma feminina.

Tamén presenta **desde** como forma soldada, e débese escribir desde 1995 como unha locución *des de*, o que, a parte doutras consideracións, complica a lematización ó esixir entre-las voces en dous apartados.

B) No eido pronominal

No tocante ós pronomes interrogativos e exclamativos indica nas observacións que se deben acentuar cando introducen unha oración interrogativa indirecta, pero nos exemplos non o fai. Véxase

Cal (páx. 154) *Dime cal é o teu amigo*, e *cal* móstrase sen til.

O **Xerais** non expresa a acentuación na interrogativa indirecta en galego nas seguintes entradas: *Quien, cual e cuanto*. É unha recomendación das Normas do '82 cando se podía producir anfiboloxía, observación que só dá na voz *Que*. O criterio debería ser idéntico para tódalas entradas.

C) No eido verbal

Segundo Normas '95 o verbo **muxir** débese conxugar como **durmir**, con alternancia vocálica e no **Santillana** aínda aparece como modelo referido a **conducir**, por outro lado erróneo xa que non seguen as mesmas irregularidades, debería dicir como partir. De tódolos xeitos preséntase como regular.

Tampouco se acepta **vindo** como participio de VIR, só é considerado xerundio, e **Santillana** presenta a conxugación do verbo VIR coa dobre posibilidade de participio **vin-do/vido**.

Erros tipográficos

a) Atopáronse casos de mala alfabetización, en **Galaxia** (páx. 290) vemos *deficitario, déficit* onde debería dicir *déficit, deficitario*. Ou na páxina 341 *disección, disecador, disecar e disección* vai alfabetizado por tras de *disecar*. No **Santillana** (páx. 85) *asasinato, asasinar* e debe ser *asasinar, asasinato* e na páxina 412 *feroz, ferocidade* no canto de *ferocidade, feroz*.

b) Acentuación incorrecta. En **Xerais**, páx. 528 a entrada *interpór* está escrita con til no o (facéndose criterio extensivo a outros casos), cando só leva o verbo **pór** por ser diacrítico, pero non os seus compostos. En **Santillana** (páx. 171) lemos *carcel, cárcelarío* Débese dicir *cárcere, carcerario*. Está claro que é unha gralla

de escritura, o que supoñemos un simple descoido. Tamén na páxina 574 *mítin* con til.

c) Faltas de ortografía no español atopadas no Galaxia, en tódalas entradas referidas á xustaposición. Páxina 991 *xustapoñer*, *xustapor*, *xustaposición* e *xustaposto*, a ortografía das traducións é: *yustaponer*, *yustaposición* e *yustapuesto* e en castelán débense escribir con -x- (yuxtaponer, yuxtaposición e yuxtapuesto).

d) **Galaxia** esqueceu a entrada *beber*, e introduciu no lemario galego a voz *babosa* referida ó animal, cando é un craso castelanismo.

e) Unha entrada curiosa no **Xerais**, que move ó riso é a voz *cavernícola* (páx. 142) *Cavernícola* (*que vive nas tabernas*). Se callar a algún teríalle gustado.

Todas estas observacións foron froito e consecuencia do traballo levado a cabo na elaboración do *VOX Esencial*, aínda sen rematar.

Conclúese con todo iso que o mundo lexicográfico do galego ten moito camiño andado pero aínda lle queda un bo treito ata se consolidar.

A nosa achega co *VOX Esencial* esperamos que sexa de grande axuda para a galeguística en xeral e para futuras obras lexicográficas en particular, enriquecendo e dignificando á nosa lingua.